

EUREGIO, Enscheder Straße 362, 48599 Gronau

Aan de leden en adviserende leden
van de EUREGIO-raad

Ansprechpartner/Contactpersoon
Christoph Almering

☉ c.almering@euregio.eu

postadres   anschrift
Postbus 6008   Postfach 1164
NL-7503 GA   D-48572
Enschede   Gronau
053-4605151 ☎ 02562 / 702-0
053-4605159 ☎ 02562 / 702-59
info@euregio.nl ☎ info@euregio.de
www.euregio.nl ☎ www.euregio.de

☎ - 24

Vergadering van de EUREGIO-raad d.d. 22 maart 2019

08.03.2019

Geachte dames en heren,

De eerstvolgende vergadering van de EUREGIO-raad, waarvoor wij u van harte uitnodigen, vindt plaats op

vrijdag 22 maart 2019, 15.30 uur

**in het gemeentehuis van de gemeente Dinkelland,
Nicolaasplein 5, 7591 MA Denekamp (zie bijgaande plattegrond).**

De **fractievergaderingen** beginnen om **14.00 uur** in de volgende ruimten:

CDA / CDU: Kamer 184 / 186
PvdA / SPD: Kamer 183
Fractie Zonder Grenzen: Raadzaal

In de bijlage ontvangt u de agenda met toelichting voor deze vergadering.

Ter informatie: Tijdens de vergadering zal er een groepsfoto van de leden van de EUREGIO-raad worden gemaakt.

Met vriendelijke groeten,

Rob Welten
Voorzitter

Volksbank Gronau-Ahaus eG
IBAN: DE04 4016 4024 0114 6116 00
BIC: GENODEM1GRN
Bank Nederlandse Gemeenten
IBAN: NL89 BNGH 0285 1663 36
BIC: BNGHNL2G

Vorsitzender / voorzitter:
mr. drs. R.G. Welten
Geschäftsführer / directeur bestuurder:
Christoph Almering
Deutsch-niederländischer Zweckverband
Nederlands-Duitse
Gemeenschappelijke regeling
Umsatzsteuer-ID: DE 815593444

AGENDA

**voor de vergadering van de EUREGIO-raad
d.d. 22 maart 2019 in Denekamp**

- 1:   Opening en begroeting**
  - *Goedkeuring van de agenda*

- 2:   Goedkeuring van het verslag van de vergadering van
de EUREGIO-raad d.d. 30 november 2018**

- 3:   Mededelingen**
  - a) *Terugblik viering 60-jarig jubileum EUREGIO*
  - b) *Werkbezoek ambassadeurs Brengelmann en Kingma
aan de EUREGIO op 25 – 27 februari 2019*
  - c) *Memorandum Landrätekonferenz*
  - d) *Jaarrekening 2017*
  - e) *Netwerkbijeenkomst “Samen optrekken naar de
arbeidsmarkt van morgen” op 30-01-2019*
  - f) *taNDemcamp op 31-01-2019*
  - g) *Bezoek Duits-Nederlandse Parlementariërgroep op
04-02-2019*
  - h) *Stand van zaken uitvoering GrenszTafel*

- 4:   Presentatie “Mobiliteit en bereikbaarheid”**

- 5:   Dagelijks Bestuur**
  - a) **Bericht vanuit het Dagelijks Bestuur**
  - b) **Vragen en suggesties uit de fracties**

- 6:   Bericht uit de commissievergaderingen**

- 7:   Benoeming nieuw lid voor het Dagelijks Bestuur van de EUREGIO**

- 8:   Voortgang Strategie EUREGIO 2030**

- 9:   Communicatiestrategie**

- 10:   Stand van zaken financiering GrensInfoPunten**

- 11: Transport en opslag kernafval Ahaus**
- 12: Europese week van de regio's en steden 2019**
- 13: Thematisch forum "Zonne-energie"**
- 14: INTERREG V A**
- a) *Stand van zaken algemeen*
  - b) *Overzicht van de vergaderdata van de gremia*
  - c) *Overzicht van de aangevraagde projecten*
- 15: Advisering INTERREG V-projecten**
- a. *"GEP Digitaal"*
  - b. *"E&D Agro"*
- 16: Deelprojecten uit het INTERREG V Kaderproject voor de EUREGIO**
- a) *Standpuntbepaling intensieve samenwerkingsprojecten*
    - 1. *Klooien met Duits-Nederlands*
    - 2. *Grenzeloos Bestuur-Grenzeloze Politiek*
    - 3. *Reizende expositie Dansen met de vijand*
    - 4. *Internationale Viering van de vrijheid*
    - 5. *prINT*
    - 6. *Intake output 1: Stopcock met geïntegreerde druksensor*
    - 7. *Uitwisselingsprocessen bij de ontwikkeling van infrastructuurprojecten*
  - b) *Toegekende aanvragen tot 5.000 €*
    - 1. *Leren aan de grens (conferentie '60 jaar euregio')*
  - c) *Stand van zaken Kaderproject*
  - d) *Evenementen i.h.k. van goedgekeurde projecten*
- 17: INTERREG VI**
- 18: Rondvraag**

1   Opening en begroeting

- *Goedkeuring van de agenda*

Besluitvoorstel:

Goedkeuring.

**2. Goedkeuring van het verslag van de vergadering van de EUREGIO-
raad d.d. 30 november 2018**

Het verslag van de vergadering treft u als **bijlage** aan.

Besluitvoorstel:

Goedkeuring van het verslag.

3: Mededelingen

a) Terugblik jubileumjaar 60 jaar EUREGIO

In de laatste vergadering stond de planning van de activiteiten ter gelegenheid van het zestigjarig bestaan van de EUREGIO op de agenda. De EUREGIO had alle aangesloten gemeenten opgeroepen met ideeën te komen. De EUREGIO heeft vervolgens eigen bijdragen geleverd aan bijeenkomsten en evenementen die op de betreffende locaties hebben plaatsgevonden.

Talrijke evenementen hebben in de loop van het jaar plaatsgevonden. Deze hebben een zeer goede respons gekregen.

Op zaterdag 15 december vond ter afsluiting van het jubileumjaar een EUREGIO kerstmarkt bij de Performance Factory in Enschede plaats. Op deze kerstmarkt, die culinair met kerstkramen en cultuur verenigde, presenteerde de EUREGIO actuele grensoverschrijdende projecten. Het GrensInfoPunt EUREGIO informeerde geïnteresseerde bezoekers samen met GrensWerk over werken, wonen en studeren in het nabije grensgebied.

Hieronder een overzicht van de evenementen die hebben plaatsgevonden:

Datum	Evenement	Locatie	Aangesloten gemeente
18.04.	Gesundheitsregion Euregio Visite	Berufskolleg Bocholt	Bocholt
12.05.	Europadorf in der Maiwoche	Europadorf, Osnabrück	Stadt Osnabrück
30.05.	GTI-Acties tijdens het Fronleichnam weekend	Winterswijk u. EUREGIO	
02.06.	EUREGIO Chorfestival	Innenstadt Rheine	Rheine (/Borne)
08.06.	Stadtgeburtstag Rheine und Jubiläum Städtepartnerschaft Borne-Rheine	Rheine	Rheine (/Borne)
17.06.	Fest der Kulturen	Spelle	Spelle
30.06.	Zomerconcert "Symfonia Jong Twente"	Enschede	Enschede

06.06., 05.07., 24.08., 02.09., 09.09.	Grenzüberschreitender Abendlauf Dinxperlo- Suderwick (06.06.) Jazz-Konzert "Bocholt goes EUREGIO" (05.07.) Dinxperwick swingt (24.08.) Büchermarkt "60 Jahre EUREGIO" (02.09.) "Platzkonzert (Deutsches und niederländisches Orchester)" (09.09.)	Bocholt und Dinxperlo	Bocholt
05.08.	Abschlusskonzert niederländisches Staatsjugendorchester, Beteiligung der EUREGIO	Lengerich	Lengerich
26.08.	Melbuul'n dagen met jumelage Borne-Rheine	Borne	Borne (/Rheine)
05.09.	Unternehmerversammlung „60 Jahre EUREGIO – Chancen der heimischen Wirtschaft in der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit“	Coesfeld	Stadt Coesfeld
09.09.	LAGA, Europagarten met Kulturbüro LK OS en Europe Direct LK OS	Bad Iburg	LK Osnabrück
14.-16.09.	Stadtfestival Gronau	Gronau	Stadt Gronau
28.09.	Städtepartnerschaft Hengelo-Emsdetten	Emsdetten	Hengelo / Emsdetten
04.10.	Tolle Woche, "Leren aan de grens, 60 jaar EUREGIO"	Enschede	Enschede
05.10.	Glasrijk Tubbergen, Symposium "60 jaar EUREGIO"	Oale Roadhoes Tubbergen	Tubbergen
08.12.	Concert en kerstkribben- tour (laatste meerdere dagen)	Isselburg en Suderwick/Dinxperlo	Bocholt
15.12.	EUREGIO kerstmarkt ter afsluiting van 60 jaar EUREGIO	Enschede	

*b) Werkbezoek ambassadeurs Brengelmann en Kingma
aan de EUREGIO op 25 – 27 februari 2019*

Op uitnodiging van burgemeester Van Veldhuizen (Enschede) en Oberbürgermeister Lewe (Münster) en na voorbereiding in een grensoverschrijdend team (met o.a. deelname van EUREGIO) is op 25, 26 en 27 februari 2019 door de ambassadeurs van Duitsland en Nederland, de heren Brengelmann en Kingma, een gezamenlijk werkbezoek aan onze grensregio gebracht. Het memorandum Oost Nederland-Münsterland en de daaraan verbonden inhoudelijke thema's (economie, arbeidsmarkt, onderwijs en bereikbaarheid) zijn tijdens het bezoek centraal gesteld. Over het bezoek volgt een mondelinge toelichting ter vergadering.

c) Memorandum Landrätekonzferenz

Het memorandum werd op 14 december 2018 door de vertegenwoordigers van de Münsterland-Kreise, de stad Münster, de provincies Overijssel en Gelderland, de regio's Twente en Achterhoek alsmede de deelnemende Bezirksregierung Münster ondertekend. Voortaan willen de projectpartners op de cruciale terreinen economie, arbeidsmarkt, onderwijs en bereikbaarheid nadrukkelijker grensoverschrijdend samenwerken. Het memorandum is hierbij in overeenstemming met de inhoud van de toekomstige Strategie EUREGIO 2030. De komende weken willen alle projectpartners – gecoördineerd door de EUREGIO – een akkoord bereiken over de verdeling van de taken en bevoegdheden om vervolgens op basis van de vastgestelde prioriteiten de diverse themagebieden ter hand te nemen. De vraag met welke middelen de coördinatie moet worden uitgevoerd staat nog open.

d) Jaarrekening 2017

Met betrekking tot de terugkoppeling van de vraag van mevrouw Susanne van den Beukel (Fractie zonder Grenzen) in de vergadering van de EUREGIO-raad op 30-11-2018, kan worden meegedeeld, dat het "kommunale Haushaltrecht" in Nordrhein-Westfalen niet voorziet in toegepaste reserves (zoals in Nederland een gebruikelijke bestemmingsreserve).

*e) Netwerkbijeenkomst "Samen optrekken naar de
Arbeidsmarkt van morgen" op 30-01-2019*

Op woensdag 30 januari 2019 organiseerde de EUREGIO de grensoverschrijdende bijeenkomst „Samen optrekken naar de arbeidsmarkt van morgen“ bij de Tobit-Campus in Ahaus. Ruim zestig deelnemers uit Nederland en Duitsland discussieerden over de kansen

van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt in tijden van hoogconjunctuur aan beide zijden van de grens. Onder de deelnemers waren vertegenwoordigers van ontwikkelingsmaatschappijen, arbeidsbemiddeling, gemeentes en Kreise, beroepsonderwijs, hogescholen en bedrijven.

Eddy van Hijum, Gedeputeerde Economie van de Provincie Overijssel, opende de bijeenkomst.

In het EUREGIO-gebied ging het tot voor kort om oplossingen voor de hoge werkloosheid, met name in Nederland. Nu zijn Duitse én Nederlandse werkgevers op zoek naar vakkrachten, die aan beide zijden van de grens moeilijk te vinden zijn. Hoe kan men elkaar ook in de slag om vakkrachten blijven versterken, netwerken uitbouwen en gezamenlijk blijven werken aan een 360-graden-arbeidsmarkt in de grensregio? Onder leiding van een professioneel moderatoren-team gingen de deelnemers hierover met elkaar in gesprek. Er ontstonden vele ideeën voor verdere intensivering van de samenwerking, die ertoe kunnen bijdragen om de arbeidsmarkt in onze regio grensoverschrijdend toegankelijker en transparanter te maken. Op 20 maart a.s. worden de resultaten verder uitgewerkt in een vervolg-workshop bij de EUREGIO.

f) taNDemcamp op 31-01-2019

Op 31 januari 2019 vond de kick-off bijeenkomst van het nieuwe themajaar 'Energie' plaats in het Kulturhus in Borne. Ruim 100 Nederlandse en Duitse kunstenaars en cultuurmakers waren hierbij aanwezig en de verwachting is dat velen van hen zich zullen melden met interessante, grensoverschrijdende projecten. Voor het tweede jaar op rij was de bijeenkomst volgeboekt en was er een wachtlijst.

Het zogeheten 'taNDemcamp 2019' biedt een handvat, helpt cultuurmakers en kunstenaars met het vinden van een projectpartner uit het buurland en draagt tevens bij aan de opbouw van een breed, grensoverschrijdend, cultureel netwerk in de EUREGIO. Eind april worden de 15 beste projectaanvragen door een vakkundige Nederlands-Duitse jury uitgekozen.

Van de 15 Nederlands-Duitse tandems, die in 2018 aan de slag zijn gegaan met het thema 'Heimat', zijn inmiddels 3 projecten succesvol afgerond. De overige 12 tandems werken tot eind maart toe naar de afronding van hun projecten.

In bijgaand overzicht vindt u de data van uitvoeringen of tentoonstellingen in het kader van de desbetreffende projecten. Enkele tandems zijn op het moment van schrijven nog bezig met het plannen van hun uitvoering. Een actueel overzicht en meer informatie is te allen tijde te vinden op <https://www.tandemkunst.eu>

Project	Kunstenaars	Wanneer?	Waar?
LICHTUNG	Emmy Bergsma & Sarah Grothus	1) 13.01. – 03.02. 2) 13.04. – 25.08.	1) Kunstverein Grafschaft Bentheim in Neuenhaus (D) 2) Rijksmuseum Twenthe in Enschede (NL)
Bodenschätze // Bodenschatten	Ansgar Silies & Remco de Kluzenaar	1) 09.02. 2) 22. & 23.02. 3) 10.03.	1) Kulturzentrum Alte Weberei in Nordhorn (D) 2) DRU Cultuurfabriek in Ulfst (NL) 3) Burg Bentheim: Katharinenkirche in Bad Bentheim (D)
Grenzgänger-Grensgangers	Kinga Röder de Jong & Simone Wrede	1) 10.02. – 10.03. 2) 22.03. – 18.04.	1) ZaalZuid in Hengelo (NL) 2) Kreishaus Nordhorn (D)
Wim & Mia	Anke Sentker & Ulrich Bärenfänger	12.02. – 17.02.	kult Vreden (D)
HEIMATKUNST & KULTOUR	Rob Chevallier & Ines Ambaum	20.02. – 08.03.	Bibliotheek Eibergen (NL)
Zu Hause / At home / Thuis	Bertine Bosch & Marion Tischler	1) 03.03. – 30.05. 2) 24.03. – 30.05.	1) Station Delden (NL) 2) Bahnhof Bramsche (D)
Hier/ Daar/ Viceversa	Danielle Spoelman & Wiebke Bartsch	09.03. – 28.04.	DA, Kunsthaus Kloster Gravenhorst (D)
Hamalandopolis	Carsten Lisecki & Harko Wubs	09.03. (filmpresentatie)	Kunsthalle Weseke (D)
NEBENEINANDER UND GEGENÜBER // NAAST ELKAAR EN TEGENOVER	Yke Ruessink & Matthias Zölle	29.03.- 29.04.	Dinxperlo/Suderwick
CONVOY	Bram Kuypers & Ben Greber	31.03. – 14.04.	Kunsthalle Weseke (D)

g) Bezoek Duits-Nederlandse Parlementariërgroep op 04-02-2019

De Benelux-groep van de Duitse Bondsdag, bestaande uit leden van de Bondsdag en meerdere Nederlandse Tweede Kamerleden, hebben op 3 en 4 februari jl. Enschede en

Gronau bezocht. Ze werden daar op de hoogte gebracht over verschillende belangrijke thema's in de grensoverschrijdende samenwerking, o.a. over het project "Urban Air Mobility", over het werk in het DesignLab van de Universiteit Twente, over "Grenswerk" in Gronau en over de voor de EUREGIO zo belangrijke spoorverbindingen Amsterdam-Berlijn, Münster-Enschede en Enschede-Dortmund. Met name de overwegingen om bij de verbinding Amsterdam-Berlijn meer rekening te houden met de verbinding via Arnhem/Duisburg werden kritisch besproken.

h) Stand van zaken uitvoering GrenszTafel

Tijdens de EUREGIO Youth Battle afgelopen november won het projectidee "GrenszTafel". Sindsdien hebben er drie projectgroepvergaderingen plaatsgevonden met de groep en de EUREGIO. De eerste bijeenkomst, medio januari, was gericht op de verdere uitwerking van het projectidee en er werd intensief gebrainstormd over de verschillende mogelijkheden. Op advies van het secretariaat heeft de groep haar ideeën samengevoegd en aangevuld met een kosten/financieel plan. Tijdens de tweede bijeenkomst werden het project en een programma voor het evenement nader uitgewerkt en geconcretiseerd op basis van het financiële plan. Op basis hiervan heeft de groep (+-10 leden) zich opgedeeld in verschillende kleinere groepen en zal een plan van aanpak/tijdschema voor elk takenpakket (organisatie/financiering, marketing, enz.) opgesteld worden. Dit is begin maart in een vergadering met het secretariaat besproken. De actuele planning is, om het evenement op 21 september 2019 te laten plaatsvinden. Inmiddels heeft het secretariaat het evenement met diverse externe stakeholders besproken en zal het, waar nodig/zinvol, de groep in contact brengen met de stakeholders om de krachten te bundelen en meer efficiëntie te bereiken.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

4: Presentatie “Mobiliteit en bereikbaarheid”

Presentatie
“Mobiliteit en bereikbaarheid”
door Dinand de Jong, EUREGIO

- 5:   Dagelijks Bestuur**
- a) Bericht vanuit het Dagelijks Bestuur**
  - b) Vragen en suggesties uit de fracties**

6: Bericht uit de commissievergaderingen

De commissievoorzitters geven een mondeling bericht ter vergadering.

7: Benoeming nieuw lid voor het Dagelijks Bestuur van de EUREGIO

In gevolge artikel 11 van de Regeling van EUREGIO vindt de benoeming van de leden van het Dagelijks Bestuur plaats door de EUREGIO-raad. De Regio Twente heeft de heer Patrick Welman, burgemeester gemeente Oldenzaal, voorgesteld als opvolger van de heer Javier Cornelissen.

Besluitvoorstel:

De heer Patrick Welman wordt verkozen tot lid van het Dagelijks Bestuur van EUREGIO.

8: Voortgang Strategie EUREGIO 2030

Baserend op de planning zoals voorgesteld tijdens de vergadering van de EUREGIO-raad op 30 november 2018 is ditmaal de eerste schriftelijke uitwerking van de **hoofdstukken 1 en 2** van de Strategie EUREGIO 2030 ter bespreking bijgevoegd.

Beide teksten zijn reeds in de 3 EUREGIO-commissies, in de laatste vergadering van het Dagelijks Bestuur en met de medewerkers van het secretariaat bediscussieerd. De hieruit voortgevloeide opmerkingen en aanvullingen liggen ter verdere reflectie voor en zullen, nadat deze ook in de EUREGIO-Raad zijn besproken, worden verwerkt.

Omdat tijdens de vergadering de meegestuurde teksten niet tot in detail besproken kunnen worden, wordt het zeer op prijs gesteld dat eventuele opmerkingen / aanvullingen op de hoofdstukken 1 en 2 per mail (t.lamers@euregio.eu) aan ons worden toegestuurd

Besluitvoorstel:

Discussie.

9: Communicatiestrategie

In de herfst van 2018 heeft een werkgroep uit het secretariaat samen met de firma Morskjeft een nieuwe communicatiestrategie voor de EUREGIO uitgewerkt. Hierbij ging het vooral om het bepalen van het “DNA” (“EUREGIO als verbinder”) en van de doelgroepen van de EUREGIO. Duidelijk zou moeten worden waar de EUREGIO voor staat (uitgangspunt voor de beantwoording van deze vraag is het huidige strategieproces EUREGIO 2030) en hoe het openbaar lichaam zijn externe communicatie in de komende vijf jaar kan versterken.

De primaire doelgroep van de EUREGIO bestaat uit haar leden. Maar ook burgers, onderwijsinstellingen, ondernemers en sociaal-culturele instellingen moeten worden bereikt. Dit vereist een goede planning van de communicatieactiviteiten. Daarbij is het van belang erop te wijzen dat van de ca. 40 medewerkers in het EUREGIO-secretariaat een groot deel werkzaam is in lopende INTERREG-projecten. Het bestuurssecretariaat bestaat uit vijf medewerkers. Des te belangrijker is het daarom dat de leden van de gremia, nog sterker dan tot nu toe, als “ambassadeurs” c.q. pleitbezorgers van de EUREGIO optreden en in hun eigen netwerken, verspreid over de diverse deelgebieden van de EUREGIO, over de werkzaamheden van de EUREGIO berichten. Voor deze taakinvulling zou aan de leden van de gremia ondersteuning vanuit het EUREGIO-secretariaat moeten worden geboden, bijv. wanneer het erom gaat op uniforme en correcte wijze antwoord te geven op vragen als “Wat is de EUREGIO?” of “Waarvoor hebben wij de EUREGIO nodig?”. De nieuwe website van de EUREGIO zal een belangrijk hulpmiddel voor haar leden zijn. De momenteel geplande realisatie van de nieuwe website vormt de eerste stap in de uitvoering van de communicatiestrategie. Op de website zal in korte, duidelijke en tweetalige teksten uitleg over de EUREGIO worden gegeven. De “EUREGIO-ambassadeurs” kunnen dan ook gebruik maken van voor hen geschikte tekstbouwstenen, mochten zij behoefte hebben aan ondersteuning voor hun argumentatie.

Ook voor alle andere communicatiekanalen van de EUREGIO (extern gerichte pr-activiteiten, informatie uit de EUREGIO voor haar leden over actuele ontwikkelingen, evenementen etc.) dienen volgens het nieuwe concept duidelijke en efficiënte oplossingen te worden getroffen.

De communicatiestrategie volgt de richtlijnen van het strategieproces EUREGIO 2030 en kan aldus worden beschouwd als zelfstandig onderdeel van deze strategie.

Besluitvoorstel:

Discussie.

10: Stand van zaken financiering GrensInfoPunten

In november 2018 hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken rond de toekomstige (duurzame) financiering van het GrensInfoPunt EUREGIO (zie DB-vergadering d.d.05.11.2018, agendapunt 17). Samenvattend kan er van uit worden gegaan dat de Nederlandse en Duitse zijde vanaf 2021 elk 50% van de kosten dragen. Op nationaal niveau wordt de verdeling aan Nederlandse zijde 50% Rijk - 25% provincie - 25% regio's+gemeentes; aan de Duitse zijde 75% deelstaat - 25% regio's+gemeentes. In de **bijlage** is een overzicht opgenomen van de geplande verdeling van de kosten van het GIP EUREGIO (€ 551.000 op jaarbasis).

Aan Nederlandse zijde streeft het Nederlandse ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) ernaar de afspraken in het voorjaar van 2019 in een convenant vast te leggen. Het Ministerie heeft n.l. al vanaf 2019 middelen voor de GrensInfoPunten in zijn begroting gereserveerd en loopt in die zin dus enigszins voorop in de planning t.o.v. de Duitse zijde. SZW heeft reeds op 28 september j.l. met de Nederlandse partners (de Provincies Overijssel, Gelderland, de regio's Twente en Achterhoek - de regionale cofinanciers in de INTERREG V A-projecten "UNLOCK" en "GIP EUREGIO") en de EUREGIO hierover een eerste overleg gehad. De gemeente Hardenberg was bij dit overleg verhinderd. De partners waren het daar op hoofdlijnen eens over de financiering van het GIP-EUREGIO en de voorgestelde verdeelsleutel. Als uitkomst van het overleg werd door SZW toegezegd een concept-convenant voor te bereiden als basis voor de verdere besluitvorming in de regio. Tot op heden (stand: verzending van deze vergaderstukken) ligt een dergelijk concept helaas nog niet voor. De gezamenlijke GIPs aan de D-NL grens hebben daarom aangeboden een eerste opzet van het convenant te ontwikkelen, dat momenteel in voorbereiding is.

De EUREGIO schat in dat de toezeggingen van Regio's en gemeenten pas in 2020 definitief worden gemaakt in samenhang met de begrotingsvoorbereidingen voor 2021. Als basis voor de ondertekening van het convenant in 2019 kunnen dus slechts intentieverklaringen worden voorgelegd. Het gaat dan aan Nederlandse zijde concreet om de volgende geplande bedragen per jaar:

a. Regio Twente:	€ 46.384,00
b. Regio Achterhoek:	€ 15.533,00
c. Hardenberg:	€ 4.508,00
d. Coevorden:	€ 2.450,00
Totaal	€ 68.875,00

Het EUREGIO-secretariaat en de Nederlandse leden van het Dagelijks Bestuur zetten zich op dit moment in voor het tot stand komen van deze bijdragen en de bijbehorende intentieverklaringen op regionaal niveau. Het secretariaat wijst erop dat de toezeggingen in het convenant daarmee nog niet definitief zijn, waardoor een financieel risico ontstaat. Voorgesteld wordt dat de EUREGIO voor de dekking van dit risico met een maximum van € 68.875,00 voor 2021 garant zal staan.

Verder stelt het secretariaat voor om het convenant in een schriftelijke besluitvormingsronde aan het Dagelijks Bestuur voor te leggen, indien besluitvorming hierover op korte termijn noodzakelijk is.

Besluitvoorstel:

De EUREGIO-raad stemt in met de door het secretariaat voorgestelde procedure. De Nederlandse leden van het Dagelijks Bestuur zetten zich in voor het tot stand komen van de regionale bijdrage en de bijbehorende intentieverklaringen.

11: Transport en opslag kernafval Ahaus

Tijdens de laatste vergadering van de EUREGIO-raad op 30 november 2018 in Warendorf stelde het raadslid Joost van Oostrum voor dat de EUREGIO-raad zich intensiever met thema's uit de aangesloten gemeenten in de EUREGIO gaat bezighouden. Hij vertelde dat er in Ahaus momenteel veel discussie is over het thema atoomafval en stelde voor om in de commissie "Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling" de vraag te bespreken of de EUREGIO in deze kwestie een standpunt dient in te nemen.

Achtergrond: in Ahaus bevindt zich het zogenaamde Brennelemente-Zwischenlager (BZA; voorlopige opslag van splijtstofelementen), waar het kernafval tijdelijk wordt opgeslagen. Momenteel zijn er in Ahaus en in de omringende regio discussies gaande over de vraag in welke vorm en in welke mate toekomstig kernafval voortaan naar Ahaus vervoerd en hier opgeslagen moet worden (onder meer vanuit de tijdelijke opslagplaats van het onderzoekscentrum Jülich). De stad Ahaus heeft inmiddels juridische stappen gezet om bepaalde extra opslag te voorkomen. Zij heeft zich bovendien tot de deelstaatregering van Nordrhein-Westfalen en de Bondsregering in Berlijn gewend om deze extra transporten en opslag te voorkomen. De Nederlandse partnergemeente Haaksbergen heeft zich bij het standpunt van Ahaus aangesloten en hierover ook een schrijven aan de leden van de EUREGIO-gremia Algemeen Bestuur, EUREGIO-raad en Dagelijks Bestuur verzonden (zie bijlage). De steden en gemeenten uit de Kreis Borken willen hun standpunt met soortgelijke resoluties bepalen – een aantal heeft al toepasselijke besluiten genomen. Inmiddels is de commissie "Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling" bijeengekomen om zich over het thema te buigen. Zij kwam unaniem (bij zeven stemonthoudingen) tot het volgende besluit: Er wordt een concept-resolutietekst in lijn met de reeds aangenomen resoluties in de Kreis Borken door het secretariaat voorbereid ter bespreking in het Dagelijks Bestuur. Na af- c.q. instemming in het Dagelijks Bestuur zal dit concept aan de EUREGIO-raad worden voorgelgd. De tekst wordt op dit moment door het secretariaat uitgewerkt en als concept ter vergadering worden uitgereikt.

Besluitvoorstel:

De EUREGIO-raad stemt in met het concept en neemt de resolutie aan.

12: Europese week van de regio's en steden 2019

Zoals overeengekomen tijdens de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 5 november 2018 dient nader te worden gesproken over de organisatie van een dag(deel) tijdens de Europese week van de regio's en steden 2019 door de EUREGIO. Dit jaar vindt de week plaats van 7 tot en met 10 oktober.

Gezien de relatief korte tijd die voor de voorbereiding resteert, dienen concrete afspraken te worden gemaakt over de aard en omvang van een dergelijk EUREGIOnaal evenement en de bijbehorende thematische zwaartepunten. Niet in de laatste plaats is het van belang te spreken over de beschikbare organisatorische capaciteit bij de EUREGIO, de samenwerking met de verschillende deelgebieden binnen de EUREGIO en de bijbehorende financiële consequenties.

In de laatste vergadering van het Dagelijks Bestuur is overeengekomen, duidelijk meer synergie te creëren en duidelijker als EUREGIO naar buiten te treden, bijv. met een gezamenlijk diner.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

13: Thematisch forum “Zonne-energie”

In de vergadering van de EUREGIO-Raad d.d. 30-11-2018 is de aanzet gegeven tot de oprichting van een thematisch forum over zonne-energie.

Hierbij is het voorstel gedaan om in de Commissie Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling te bediscussiëren of een dergelijk forum voor (maximaal) drie bijeenkomsten wordt ingesteld en welke inhoudelijke doelen dit forum krijgt.

In de vergadering van de commissie d.d. 14-02-2019 is naar voren gekomen dat er nog veel vragen leven met betrekking tot dit forum.

In het bijzonder gaat het daarbij over de aanleiding (welke concrete problemen en/of casussen liggen voor?), de doelgroep (voor wie is het forum bedoeld; wie nemen er deel en wie profiteren van de uitkomsten?) en de thematische omvang van het forum).

Omdat op deze vragen geen eenduidig antwoord naar voren kwam en er mede hierdoor ook geen unanieme overeenstemming over de instelling van het forum is bereikt, wordt door de commissie vooralsnog afgezien van het instellen van het forum.

Dit besluit en de bijbehorende vragen worden ter overweging aan de EUREGIO-Raad teruggelegd met de vraag zich te uiten over de wenselijke vervolgstappen.

Besluitvoorstel:

De EUREGIO-raad stemt in met het besluit van de EUREGIO-commissie Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling.

14: INTERREG V A
a. Stand van zaken algemeen

In de 13 vergaderingen van de INTERREG V-Stuurgroep EUREGIO vanaf begin 2015 zijn tot nu toe in totaal 44 projecten goedgekeurd. Door deze projecten zijn de INTERREG-middelen als volgt gereserveerd.

INTERREG-Reservering van EU-middelen (Stand 12-02-2019)

Prioriteit	EU - toewijzing	Reservering EU-middelen	
		Abs.	%
Prioriteit I Strategische initiatieven (EDR/EUR/ERW/ermn)	€ 104,42 mln.	€ 104,42 mln.	100,0 %
Prioriteit I overige sectoren * EUREGIO	€ 9,14 mln.	€ 7,45 mln. *	81,5 %
Prioriteit II EUREGIO	€ 21,32 mln.	€ 19,17 mln. **	89,9 %

* Het Comité van Toezicht heeft op 02-12-2016 besloten de indicatieve pot voor prioriteit I, "overige sectoren" ook vrij te geven voor strategisch initiatief projecten.

** Voor het project „EurHealth – 1Health“ met een toegekend EU-bedrag van € 2.405.000 stelt de Stuurgroep EUREGIO € 1.130.000 EU-middelen beschikbaar. Dit bedrag is in de weergave van de reservering van EU-middelen voor prioriteit II EUREGIO inbegrepen. Het resterende bedrag wordt beschikbaar gesteld uit het indicatieve prioriteit II – middelenbudget van de Stuurgroepen EDR (€ 1.000.000), Rhein Waal (€ 200.000) en erm (€ 70.000).

b. Overzicht over de vergaderdata van de gremia

De tot nu toe vastgestelde data voor de INTERREG-gremia voor de komende maanden zijn:

1. ROV: 16-04-2019, 26-06-2019
2. IO: 10-04-2019, 12-06-2019
3. Stuurgroep: 28-03-2019, 27-06-2019

c. Overzicht over de aangevraagde projecten

Als **bijlage** ontvangt u een overzicht van de door de Stuurgroep EUREGIO tot nu toe goedgekeurde INTERREG V-projecten evenals de op dit moment voorliggende projectideeën en –concepten.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

15: Advisering INTERREG V-projecten

a) *GEP Digitaal*

Het projectconcept treft u als **bijlage** aan.

Opmerkingen EUREGIO-commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en het Dagelijks

Bestuur:

Er zijn geen opmerkingen van de commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en het Dagelijks Bestuur.

Besluitvoorstel:

Aanbeveling.

15: Advisering INTERREG V-projecten

b) *“E&D Agro”*

Het projectconcept treft u als **bijlage** aan.

Opmerkingen EUREGIO-commissie “Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling” en het
Dagelijks Bestuur:

Er zijn geen opmerkingen van de commissie “Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling” en het
Dagelijks Bestuur.

Besluitvoorstel:

Aanbeveling.

16: Deelprojecten uit het INTERREG V Kaderproject voor de EUREGIO

a) Advisering intensieve samenwerkingsprojecten

Zoals besloten door de EUREGIO-Raad, in overeenstemming met het advies van de commissies en het Dagelijks Bestuur, worden intensieve samenwerkingsprojecten vanaf € 5.000 eerst door de betreffende commissie vakinhoudelijk beoordeeld, voordat ze aan het Dagelijks Bestuur en de EUREGIO-raad worden voorgelegd.

De volgende projecten werden ingediend:

EUREGIO-commissie “MOZER- Maatschappelijke Ontwikkeling”:

1. Klooiën met Duits-Nederlands (zie bijlage)

Het Saxion (Academie Pedagogiek & Onderwijs), de basisscholen uit Enschede en uit Duitsland en de gemeente Enschede gaan in co-creatie docenten en scholen faciliteren om te experimenteren met elkaars taal en cultuur, onder de naam ‘Klooiën met Duits - Nederlands’. In het schooljaar 2018 – 2019 vindt er een pilot plaats, waarin op vier Nederlandse en drie Duitse basisscholen experimenten worden uitgevoerd.

2. Grenzeloos Bestuur-Grenzeloze Politiek (zie bijlage)

Het project „Grenzeloos bestuur – grenzeloze politiek“ is een uitwisselingsprogramma voor ambtenaren van de gemeentelijke organisaties en lokale raadsleden uit de MONT-steden. De ambtenaren en politici gaan gezamenlijk interculturele trainingen volgen, elkaars taal leren en als wezenlijk onderdeel in een andere stad (grensoverschrijdend) stage lopen.

3. Reizende expositie Dansen met de vijand (zie bijlage)

De reizende tweetalige expositie vertelt aan de hand van authentieke documenten, zoals foto's, filmfragmenten, muziek en brieven, over het leven van de Jodin Roosje Glaser, in het door de nazi's bezette Nederland en die het concentratiekamp Auschwitz weet te overleven door zich aan te bieden als danseres

4. Internationale Viering van de vrijheid (zie bijlage)

Het evenement bestaat uit een groot aantal afwisselende muzikale activiteiten en optredens in Duitsland en afsluitend met een gezamenlijke viering van de vrijheid door Nederlanders en Duitsers in het Nederlandse Winterswijk op 5 mei 2019

5. prINT (zie bijlage)

Het prINT project heeft als doel een format te creëren dat niet alleen de deelnemende Duitse en Nederlandse grafische kunstenaars opleidt, maar ook het Duits-Nederlandse netwerk en

zijn leden versterkt. Hiertoe worden diverse workshops en een grensoverschrijdend symposium georganiseerd.

Opmerkingen EUREGIO-commissie “MOZER – Maatschappelijke Ontwikkeling” en het Dagelijks Bestuur:

Er zijn geen opmerkingen van de commissie “MOZER- Maatschappelijke Ontwikkeling” en het Dagelijks Bestuur.

EUREGIO-commissie “Economie en Arbeidsmarkt”

6. Intake output 1: Stopcock met geïntegreerde druksensor (zie bijlage)

Het project heeft tot doel een klein, handig, minder complex en goedkoper elektronisch systeem in de urologie te ontwikkelen om in combinatie met een stopcock met geïntegreerde druksensor ziekenhuizen, urologen, gynaecologen, specialisten in de geriatrie te voorzien van een innovatief systeem om patiënten met incontinentie- en prostaatproblemen eenvoudig en kosteneffectief te helpen. Het uitgangspunt voor dit project ligt in de grote demografische veranderingen die zich de laatste jaren in de gezondheidszorg hebben voorgedaan: Door de toenemende vergrijzing van onze samenleving neemt ook het aantal vrouwen en mannen met incontinentie- en prostaatproblemen sterk toe. Het is belangrijk voor de behandelende arts om de druk in de blaas van de patiënt te kennen om een professionele beslissing te nemen over de vervolgbehandeling. Voor het meten van deze luchtdruk is een combinatie van een afsluitdruksensor nodig

Opmerkingen EUREGIO-commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en het Dagelijks Bestuur:

De leden van de commissie vragen zich af wat de (grensoverschrijdende) meerwaarde van het project is. Het komt slechts twee bedrijven ten goede en levert geen fundamenteel onderzoek. Anderzijds leveren juist dergelijke kleinschalige 1:1 grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten tussen bedrijven in hun veelvoud een bijdrage aan de innovatieve kracht van het grensgebied, zoals bijvoorbeeld blijkt uit projecten als IPRO-Noord. Uitkomst: Deze argumentatie duidelijker naar voren laten komen in de projectbeschrijving van dergelijke projecten.

EUREGIO-commissie “Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling”:

7. Uitwisselingsprocessen bij de ontwikkeling van infrastructuurprojecten (zie bijlage)

De bouw van infrastructuurprojecten loopt vaak vertraging op aan beide zijden van de grens. De belangrijkste oorzaak is het gebrek aan coördinatie en communicatie tussen de

projectdeelnemers. De Hogeschool Osnabrück en de Universiteit Twente willen met de hulp van Duitse en Nederlandse praktijkpartners de bestaande problemen bij de uitvoering van infrastructuurprojecten aan Duitse en Nederlandse zijde onder de aandacht brengen en de eerste beste praktijken in kaart brengen. Het project moet de basis leggen voor een model voor integratieve samenwerking en de basis vormen voor een gepland diepgaand INTERREG-onderzoeksproject

Opmerkingen EUREGIO-commissie "Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling" en het Dagelijks

Bestuur:

De commissie is benieuwd of er ook een mogelijkheid bestaat voor de EUREGIO zelf om in dit project te participeren. Dit in het kader van de steeds intensievere inzet op grensoverschrijdende bereikbaarheid en mobiliteit.

Besluitvoorstel:

Aanbeveling van de genoemde intensieve samenwerkingsprojecten met inachtneming van de opmerkingen van de betreffende EUREGIO-commissies en het Dagelijks Bestuur.

b) Toegekende aanvragen tot 5.000 €

1. *Leren aan de grens (conferentie '60 jaar euregio')*

Het doel van de conferentie in het kader van de "Tolle Woche 2018" op 04 oktober 2018 heeft plaatsgevonden is concrete stappen te zetten in de richting van de Euregionale onderwijsagenda. In de plenaire vergadering en in workshops werden onderwerpen zoals het gebruik van onderwijsmogelijkheden in de grensregio besproken

Besluitvoorstel:

Kennisname.

c) Stand van zaken Kaderproject

Overzicht informatiebijeenkomsten

Sinds 01-07-2018 t/m 31-12-2018 zijn door de EUREGIO 6 presentaties op bijeenkomsten gegeven, waar ook specifiek op informatie over de mogelijkheden van het Kaderproject is gewezen. In totaal sinds projectbegin 41.

EU-middelen gereserveerd

Tot en met 31-12-2018 hebben een toekenning ontvangen:

- o 412 ontmoetingsprojecten
- o 70 intensievere samenwerkingsprojecten (waarvan 24 projecten tot € 5.000,- EU-subsidie)

Zodoende zijn € 1.337.131,28 subsidiemiddelen toegewezen aan kleine en mini-projecten. Daarvan zijn uitbetaald aan projectaanvragers: € 862.122,93.

	Totale beschikbare subsidie (2015 - 2022)	Toegewezen subsidie (stand 31-12-2018)	Uitbetaalde Subsidie (stand 31-12-2018)
Ontmoetingen (tot € 1.000,- subsidie)	€ 297.000,-	279.076,89 €	€ 230.810,19
Intensievere samenwerkingsprojecten (tot max. € 25.000,- subsidie)	€ 1.300.000,-	€ 1.058.054,39	€ 631.312,74
Totaal	€ 1.597.000,-	€ 1.337.131,28	€ 862.122,93

Aantal bereikte burgers

De navolgende aantallen zijn gebaseerd op projecten waarvoor reeds een eindbericht werd ingediend.

Met het oog op de indicatoren van het INTERREG V-programma Deutschland-Nederland is het van belang te vermelden dat inmiddels werden bereikt:

- Aantal scholieren / studenten (doelwaarde 5.000): 12.419
- Aantal bezoekers van concerten, festivals, musicals, jumelage-, sport- en dansevenementen, musea, theater, enz.: 148.800
- Aantal deelnemers aan grensoverschrijdende ontmoetingen: 32.036

Besluitvoorstel:

Kennisname.

d) *Overzicht evenementen i.h.k. van goedgekeurde projecten*

- Reizende tentoonstelling "Waarom schrijf je me niet – Post uit de vergetelheid" op vrijdag 25 januari 2019, 16.00 uur in het Stadsmuseum Almelo

- Afsluitend evenement in het kader van de Internationale viering van de vrijheid op 5 mei 2019 in Winterswijk

Besluitvoorstel:

Kennisname.

17: INTERREG VI

1. Op 2 mei 2018 heeft de Europese Commissie het ontwerp voor het meerjarig financieel kader (MFK) na 2020 gepresenteerd. Het document is beschikbaar op: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-modern-budget-may2018_de.pdf
2. Op 30 mei 2018 heeft de Europese Commissie de ontwerpen van de teksten van verordeningen, onder meer ook voor de 'Europese territoriale samenwerking' (INTERREG), gepresenteerd. Het document is beschikbaar op: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018PC0374&from=EN>
3. Conform het besluit van de Comité van Toezicht op 9 maart 2018 is de voorbereidingsgroep INTERREG VI op 4 juli 2018 met de concrete voorbereiding van het INTERREG VI-programma Deutschland-Nederland begonnen. Net als dat bij de uitwerking van het INTERREG V-programma het geval was, maken de volgende vertegenwoordigers deel uit van de voorbereidingsgroep:
  - telkens één vertegenwoordiger van EZK, MWIDE NRW en BM Nds
  - twee vertegenwoordigers van de acht provincies in het programmagebied
  - één vertegenwoordiger van de vier Duits-Nederlandse euregio's in het programmagebied (Sjaak Kamps, secretaris van Euregio Rijn-Waal)
4. Ten behoeve van de uitwerking van het samenwerkingsprogramma INTERREG VI en de uitvoeringsregels zijn door de voorbereidingsgroep INTERREG VI vier werkgroepen ingesteld, te weten:
  - Werkgroep "Vereenvoudiging/projectstructuren"
  - Werkgroep "Versnelling" (richt zich op het verloop van processen)
  - Werkgroep "Digitalisering"
  - Werkgroep "Strategische initiatieven"

In de werkgroepen zijn de euregio's c.q. de betreffende regionale programmamanagementteams goed vertegenwoordigd. De EUREGIO in Gronau/Glanerbrug is in de werkgroep "Digitalisering" en via het programmamanagement INTERREG in de werkgroepen "Vereenvoudiging" en "Versnelling" vertegenwoordigd. De werkgroepen zijn overeenkomstig de opdracht van het Comité van Toezicht in november 2018 met hun werk begonnen. Eerste tussenresultaten, die bedoeld zijn als advies aan de voorbereidingsgroep, zijn onder meer:

- aanpassing van de subsidiebepalingen (daarbij zal aan de uitspraken van de EU in de verordeningen voorrang worden gegeven boven de nationale regels),
- vereenvoudiging van het aanvraagformulier INTERREG VI,

- geen onderscheid meer tussen projectconcept en aanvraagformulier; er wordt meteen een (vereenvoudigd) aanvraagformulier ingevuld,
  - duur van de aanvraag- en goedkeuringsprocedure vanaf het moment van indiening van een aanvraag tot en met de subsidietoekenning niet langer dan 18 weken,
  - verregaande digitalisering van de processen in het programma (voor zover mogelijk).
5. Het samenwerkingsprogramma INTERREG VI en de subsidiebepalingen moeten op 1 januari 2021 zijn goedgekeurd. Het tijdschema is zeer ambitieus.
6. Op 27 maart 2019 en 3 april 2019 zullen stakeholderconferenties worden gehouden aan Nederlandse (Emmen) resp. Duitse (Kalkar) zijde. In deze conferenties kunnen potentiële aanvragers en overige stakeholders uit de programmaregio's hun inhoudelijke ideeën voor het programma INTERREG VI naar voren brengen.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

18: Rondvraag